

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**SOCIETAT, FAMÍLIA I
EDUCACIÓ**

Coordinació: Dr. Joan Tahull i Dr. Fidel Molina

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	SOCIETAT, FAMÍLIA I EDUCACIÓ
Codi	14302
Semestre d'impartició	Anual
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	5
Grups	Assignatura genèrica
Crèdits teòrics	3
Crèdits pràctics	1
Coordinació	Dr. Joan Tahull i Dr. Fidel Molina
Horari de tutoria/lloc	a concretar.
Departament/s	Sociologia i geografia
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	20% Classe Presencial 80% Treball autònom guiat de l'estudiant
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Grau/Màster	MÀSTER DE FORMACIÓ PROFESSIONAL DE SECUNDARIA, BATXILLERAT I FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYANÇA D'IDIOMES.
Distribució de crèdits	3 crèdits teòrics de la matèria 1 crèdit teòric-pràctic intermatèria 1 crèdit pràctic
Horari de tutoria/lloc	a concretar.
Adreça electrònica professor/a (s/es)	Plataforma del campus Virtual

Dr. Joan Tahull

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Assolir els conceptes principals de la sociologia de l'educació que permeti relacionar l'escola, la família i la societat.
- Familiaritzar-se amb les principals teories i autors de la sociologia de l'educació.
- Identificar les funcions socials de l'educació.
- Reflexionar sobre els lligams que s'estableixen entre l'escola, la família i la societat.
- Conèixer la situació social actual a l'ensenyament secundari.
- Analitzar el paper social de les noves tecnologies en els centres de secundària.
- Identificar els diferents rols de la institució escolar.

Competències

E10.- Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i les llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.

E-11.- Conèixer l'evolució de la família, els seus diferents tipus i la incidència del context familiar en l'educació.

E-12.- Adquirir habilitats socials en la relació i orientació familiar.

G1.- Treball en equip i en equips interdisciplinaris.

G2.- Comunicació oral i escrita.

G3.- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.

G4.- Capacitat d'organització i planificació.

G6.- Capacitat crítica i autocrítica.

G10.- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis de la cultura de la pau i als valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

- Desigualtat social i educació.
- Funcions socials de l'educació: treball, participació democràtica, producció i reproducció de la societat.
- Família i educació. Models familiars. Comunitat i participació.
- Les reformes comprensives. L'educació intercultural e inclusiva.
- Desigualtats de classe, gènere i ètnia. La desigualtat digital. Fracàs escolar.
- Les institucions d'educació secundària. La vida quotidiana en els centres educatius.
- L'alumnat. Cultures i contracultures escolars.
- El professorat. Perfils i desenvolupament professional.

1. **Introducció a la sociologia.** Principals autors i teories. Conceptes sociològics bàsics (socialització, cultura, grup d'iguals, rol, identitat...). Relació entre la sociologia i l'educació. Estudi de la sociologia de l'educació (Durkheim, *Educació i sociologia*).

2. **La institució escolar en la societat actual. Desigualtat social i educació. Funcions socials de**

l'educació: treball, participació democràtica, producció i reproducció de la societat. La societat de la informació i del coneixement. Estudi dels àmbits implicats entre la desigualtat social i l'educació. Presentació del nostre model social i cultural. Desigualtats econòmiques. Desigualtats culturals. Les noves tecnologies, els mitjans de comunicació i la publicitat. El paper del centre educatiu.

Recerca de la connexió entre el centre educatiu i la societat. Reflexió entre les diverses funcions que té l'educació. Escola com a preparació de futurs treballadors. L'ensenyança en una societat democràtica. L'educació com a reproductora dels models tradicionals. L'escola com a creadora de l'esperit crític de l'alumne.

3. Família i educació. Models familiars. Comunitat i participació. Evolució dels models familiars els últims cinquanta anys. Relació entre família i educació. Els diversos models familiars que es donen a l'actualitat. L'entorn familiar. Canals de participació entre l'escola i la família. L'acostament entre escola i societat.

4. La vida quotidiana en els centres educatius. L'aula. Cultures i contracultures. Professorat i alumnat. Documents bàsics dels centres educatius. Principals òrgans de poder. Organització del centre educatiu de secundària. El poder del professorat i el contrapoder de l'alumnat.

5. El professorat dels instituts. Perfils i desenvolupament professional. La professió de docent. La importància del professor al sistema educatiu. Prestigi i estatus. El professorat com agent educatiu. Diversos estils docents. L'ètica professional. Formació continuada i compromís amb la qualitat.

6. Gènere i sexisme a l'escola. La incorporació de la dona com a professional del centre. La situació de les dones a l'educació. La coeducació.

7. L'escolarització de les minories ètniques, la immigració i les discapacitats. Les reformes comprensives. L'educació intercultural i inclusiva. La desigualtat digital. El risc de fracàs escolar. LOE/ LEC. Introducció dels conceptes: interculturalitat, multiculturalitat, racisme, xenofòbia, integració versus inclusió. Relació entre la multiculturalitat i l'escola. Estratègies dels centres educatius per treballar la interculturalitat. Les discapacitats als centres ordinaris. Funció dels professionals de l'educació. Les proves PISA, fracàs escolar i abandonament primerenc. Relació entre desigualtats socials, gènere i ètnia en referència al fracàs escolar.

Eixos metodològics de l'assignatura

- La metodologia serà eminentment activa i participativa.
- S'avaluarà el nivell de coneixements previs que posseeix l'alumnat sobre el tema que s'abordarà, mitjançant preguntes orals.
- Es posaran en marxa processos d'acció- reflexió- acció per a que el grup aprengui a construir els seus propis coneixements.
- Es facilitaran els processos d'interiorització de les experiències i tècniques necessàries.
- Es fomentarà el debat durant les explicacions i exposicions.
- El professorat orientarà l'alumnat en l'execució de treballs.
- S'utilitzarà un grup d'activitats variades: exposició i anàlisi de casos, exposició per part del professorat de power points, exposició de treballs per part de l'alumnat, treballs cooperatius d'articles, preguntes a partir de lectures, vídeos... susceptibles d'ajustaments a les diferents situacions de treball.

RESUM DE LES PRINCIPALS ACTIVITATS D'APRENENTATGE A REALITZAR DE FORMA AUTÒNOMA I DIRIGIDA	ESTIMACIÓ DE LA DEDICACIÓ EN HORES
Lectura de textos obligatoris	25 h
Sintesi crítica de les lectures obligatòries	15 h

Cerca i anàlisi crític de l'exposició oral obligatòria. Realització del document a presentar el dia de l'exposició. Lectures complementàries.	35 h	
Reflexió i disseny del treball de pràctiques. Lectures paraleles.	25 h	
Total	hores	100

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Sessió	Professor	Objectius i continguts d'aprenentatge	Tasques del professorat	Tasques de l'alumne	avaluació
13 d'octubre, de 09 a 11 hores	Joan Tahull	Conèixer el programa del curs i el seu desenvolupament.	Explicació de la matèria. Resoldre possibles dubtes. Presentació del programa de la matèria i el desenvolupament del curs	Escoltar i preguntar possibles dubtes	El contingut de la sessió s'avaluarà al llarg de totes les evidències
20 d'octubre, de 09 a 11 hores	Joan Tahull	Conèixer que és la sociologia. Assolir el coneixement de les diferents teories sociològiques i els seus respectius autors de referència. Familiaritzar-se amb els conceptes sociològics bàsics. Conèixer els principis bàsics de la sociologia de l'educació. Continguts: Desigualtat social i educació Les funcions socials de l'educació: treball, participació democràtica, producció i reproducció de la societat.	Síntesi de les idees principals. Fomentar la participació i la reflexió.	Presentació exposició. Debat. Reflexionar i participar.	Evidència 3 i 4

<p>27 d'octubre, de 09 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p><i>Analitzar la societat de la informació i el coneixement. Identificar els diferents àmbits de desigualtat social i educació. Analitzar la nostra societat social i cultura. Entendre l'educació com a part activa social.</i></p> <p><i>Familiaritzar-se amb el paper social de l'educació. Analitzar els connectors entre el centre educatiu i la societat. Discriminar les diferents funcions del sistema educatiu. Tenir esperit crític davant dels avantatges i desavantatges educatius. Avaluat la tasca de l'escola en una societat democràtica, com a productora dels models tradicionals i com a creadora d'esperit crític.</i></p> <p><i>Continguts: Desigualtats de classe, gènere i ètnia. La desigualtat digital. Fracàs escolar. Desigualtat social i educació. Les reformes comprensives. L'educació intercultural e inclusiva.</i></p>	<p><i>Síntesi de les idees principals. Fomentar la reflexió i la participació.</i></p>	<p><i>Presentació exposició. Debat. Reflexionar i participar.</i></p>	<p><i>Evidència 3 i 4</i></p>
<p>03 de novembre, de 9 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p><i>Conèixer l'evolució dels models familiars en els últims cinquanta anys. Analitzar els diferents models familiars actuals (família nuclear, monoparental...). Descobrir els diferents canals de participació escola- família, família- escola. Estudiar les diferents institucions dins i fora del centre, de participació escola- família en l'educació.</i></p> <p><i>Continguts: Família i educació. Models familiars. Comunitat i participació. Desigualtat social i educació. Les reformes comprensives. L'educació intercultural i inclusiva.</i></p>	<p><i>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat.</i></p>	<p><i>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar.</i></p>	<p><i>Evidència 3 i 4</i></p>

<p>10 de novembre, de 9 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p>Conèixer el centre educatiu de secundària de manera integral. Familiaritzar-se amb els òrgans de govern i la seva organització interna. Entendre i analitzar la complexitat de la societat actual (postmodernitat). Conèixer dins d'aquesta complexitat social, la diversitat de l'alumnat. Continguts: Les institucions d'educació secundària. La vida quotidiana en els centres educatius. L'alumnat. Cultures i contracultures escolars.</p>	<p>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat.</p>	<p>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar.</p>	<p>Evidència 3 i 4</p>
<p>01 de desembre, de 9 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p>Observar i analitzar els diferents objectius, continguts i competències de la matèria, en el període de pràctiques</p>	<p>Moderar i canalitzar el debat. Fomentar la reflexió de la temàtica.</p>	<p>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar.</p>	<p>Evidència 1, 3 i 4</p>
<p>02 de desembre, de 9 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p>Xerrada intermatèries. Directora EAP la Noguera. Iolanda Montero.</p>	<p>Moderar i canalitzar el debat. Fomentar la reflexió de la temàtica.</p>	<p>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar.</p>	<p>Evidència 2, 3 i 4</p>
<p>09 de desembre, de 9 a 11 hores</p>	<p>Joan Tahull</p>	<p>Saber quines són les funcions bàsiques del professor de secundària. Entendre el funcionament intern del professor dins de la institució, dins de l'aula i la relació amb els alumnes. Analitzar els diversos estils docents. Entendre la importància de la formació continuada. Entendre i ser conscient de l'ètica professional Continguts: Les institucions d'educació secundària. La vida quotidiana en els centres educatius. Les reformes comprensives. L'educació intercultural i inclusiva. Funcions socials de l'educació: treball, participació democràtica, producció i reproducció de la societat. El professorat. Perfils i desenvolupament professional.</p>	<p>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat</p>	<p>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar</p>	<p>Evidència 3 i 4</p>

15 de desembre, de 9 a 11 hores	Joan Tahull	<p><i>Entendre el fet social de la incorporació de la dona com a professional de l'educació. Analitzar la situació de les dones a l'educació.- Tenir en compte la coeducació al centre.</i></p> <p><i>Conèixer la conceptualització bàsica del tema: interculturalitat, multiculturalitat, racisme...</i></p> <p><i>Continguts: Desigualtats de classe, gènere i ètnia. La desigualtat digital. Fracàs escolar. L'alumnat. Cultures i contracultures escolars.</i></p>	<p><i>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat</i></p>	<p><i>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar</i></p>	Evidència 3 i 4
16 de desembre, de 9 a 11 hores	Joan Tahull	<p><i>Reflexionar sobre els lligams entre família, escola i societat. Conèixer la situació social a l'ensenyament secundari.</i></p> <p><i>Continguts: Les reformes comprensives. L'educació intercultural i inclusiva. Les institucions d'educació secundària. La vida quotidiana en els centres educatius.</i></p>	<p><i>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat</i></p>	<p><i>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar</i></p>	Evidència 3 i 4
12 de gener, de 9 a 11 hores	Joan Tahull	<p><i>Xerrada especialista de la temàtica relació família-escola. L'entrevista. Factors relacionats.</i></p>	<p><i>Explicació de la temàtica d'una forma aprofundida. Fomentar la reflexió i el debat</i></p>	<p><i>Presentació exposició. Participació d'una manera activa. Participar i reflexionar</i></p>	Evidència 3 i 4
19 de gener	Joan Tahull	Evidència 3.			

Sistema d'avaluació

L'avaluació de la matèria serà continuada al llarg de tot el curs. L'avaluació es centrarà en l'adquisició de les competències i constarà de les 4 evidències següents:

EVIDÈNCIA D'AVALUACIÓ 1:

Descripció de l'evidència:

Dossier de síntesi i reflexió sobre dades i/o incidents crítics recollits durant les pràctiques d'observació. Aquesta síntesi i reflexió girarà al voltant de variables educatives relacionades amb els continguts de l'assignatura. La llargada d'aquesta anàlisi i reflexió seria entre 2000 i 2500 paraules.

Competències a avaluar:

- Capacitat crítica i autocrítica
- Capacitat anàlisi i de síntesi
- Comunicació escrita

- Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i les llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.

Puntuació: 25%

Data màxima d'entrega:

17 de desembre de 2014. No s'acceptaran treballs més tard d'aquesta data. Sakai.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 1:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 4 aspectes:

- a. Capacitat de síntesi dels aspectes clau de les diferents qüestions o grans temes observats
- b. Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat
- c. Justificació i argumentació de les afirmacions i descripcions amb exemples concrets
- d. Argumentació teòric-pràctic

EVIDÈNCIA D'AVALUACIÓ 2:

Descripció de l'evidència:

Prova escrita que es realitzarà de forma presencial i que constarà d'un conjunt de preguntes de síntesi i reflexió de la intermatèria.

Competències a avaluar:

- Comunicació oral i escrita
- Capacitat anàlisi i de síntesi
- Capacitat crítica i autocrítica
- Conèixer l'evolució de la família, els seus diferents tipus i la incidència del context familiar en l'educació.

Puntuació: 25%

Data: Es realitzarà de forma presencial, el 12 de gener de 2015.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 2:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 5 aspectes:

- a. Identificació i anàlisi dels elements socials relacionats amb el centre educatiu.
- b. Exposició clara i ordenada de les idees principals
- c. Justificació i argumentació de les idees i afirmacions (teòric i pràctic)
- d. Redacció d'unes conclusions argumentades des dels continguts teòrics treballats en l'assignatura.
- e. Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat

EVIDÈNCIA D'AVALUACIÓ 3:

Descripció de l'evidència:

Prova escrita que es realitzarà de forma presencial i que es demanarà als alumnes l'anàlisi, reflexió i síntesi al voltant dels continguts claus de la matèria. La prova tindrà dos preguntes.

Per tal de realitzar l'examen s'haurà d'haver llegit obligatòriament dues lectures:

1. Dossier de síntesi i reflexió sobre diferents aspectes educatius.

Lectura obligatòria de dues obres:

-Rotger, J. M. (Coord.) (2012). *Sociologia de l'educació. per a professorat d'educació secundària*. El Roure Editorial, Barcelona.

-Tahull Fort, J. (2012). *L'autoritat a l'educació, entre la Modernitat i la Postmodernitat. Anàlisi sociològica del concepte d'autoritat al sistema educatiu català. Estudi comparatiu del model educatiu franquista i l'actual (1939-2011)*. Tesi doctoral. (<http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/80750/Tjth1de1.pdf?sequence=1>). De les pàgines 305 a 446.

Competències a avaluar:

-Assolir els conceptes principals de la sociologia de l'educació que permeti relacionar l'escola, la família i la societat.

- Conèixer l'evolució de la família, els seus diferents tipus i la incidència del context familiar en l'educació.

- Comunicació oral i escrita

- Capacitat anàlisi i de síntesi

- Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i les llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.

Puntuació: 25%

Data: Es realitzarà de forma presencial el 19 de gener de 2015.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 3:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 4 aspectes:

- a. Exposició clara i ordenada de les idees principals
- b. Justificació i argumentació de les idees i afirmacions (teòric i pràctic)
- c. Redacció d'unes conclusions argumentades des dels continguts teòrics treballats en l'assignatura.
- d. Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat

EVIDÈNCIA D'AVUACIÓ 4:

Descripció de l'evidència:

Exposició d'un tema relacionat amb la matèria, oral a l'aula.

Competències a avaluar:

- Adquirir habilitats socials en la relació i orientació familiar.

- Comunicació oral i escrita.

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat crítica i autocrítica.
- Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i les llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.
- Conèixer l'evolució de la família, els seus diferents tipus i la incidència del context familiar en l'educació.

Puntuació: 25%

Data màxima d'entrega: Concretar dia i hora amb el professor.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 4:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 4 aspectes:

- a. Exposició clara i ordenada de les idees.
- b. Presenta conclusions
- c. Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat
- d. Relacionar marc teòric i pràctic

Bibliografia i recursos d'informació

- Arendt, H. (1989). La crisi de la cultura. Barcelona: Ed. Pòrtic.
- Bauman, Z. (2007). Los retos de la educación en la modernidad líquida. Barcelona: Gedisa.
- Cardús, S. (2007). El desconcierto de la educación. Barcelona: Paidós.
- Dewey, J. (1985). Democràcia i escola. Vic: Eumo.
- Durkheim, E. (1991). Educació i sociologia. Vic: Eumo.
- Elzo, J. (2000). El silencio de los adolescentes. Madrid: Madrid.
- Enkvist, I. (2001). La educación en peligro. Madrid: Unisón.
- Espot, R. M. (2006). La autoridad del profesor. Barcelona: Praxis.
- Feito, R. (coor.) (2010). Sociología de la Educación Secundaria. Graó- Ministerio de Educación: Barcelona.
- Feixa, C. (1999). De jóvenes, banda y tribus. Barcelona: Ariel.
- Fernández Enguita, M. (1998). La escuela a examen. Madrid: Pirámide.
- Giroux, H. y Flecha, R. (1992). Igualdad educativa y diferencia cultural. Esplugues de Llobregat: El roure editorial.
- Goleman, D. (2007). La pràctica de la intel·ligència emocional. Barcelona: Kairós.
- Hargreaves, A. (1999). Profesorado, cultura y postmodernidad. Madrid: Ediciones Morata.
- House, S. (Coor.) (2010). Inglés. Complementos de formación disciplinar. Barcelona: Editorial Graó
- Lipovetsky, G. (1994). El crepúsculo del deber. Barcelona: Anagrama.
- Lleixà, T. (Coor.) (2010). Educación física. Complementos de formación disciplinar. Barcelona: Editorial Graó.
- Mañú, J. M. (1998). Ser profesor hoy. Pamplona: Ed. Universidad de Navarra.

- Marina, J. A. (2009). La recuperación de la autoridad. Barcelona: Versatil.
- Mayoral, D. y Molina, F. (2002). Les desigualtats ocultes: llengua, cultura i educació. Lleida. Editorial Pagès.
- Molina, F. (2002). Sociología de la Educación Intercultural. Buenos Aires: Lumen.
- Morales, J. y Abad, L. (2007). Introducción a la sociología. Madrid: Tecnos.
- Pérez De Pablos, S. (2003). El papel de los padres en el éxito escolar de los hijos. Madrid: Aguilar.
- Rotger, J. M. (coord.) (2012). Sociología de l'educació. Per al professorat d'educació secundària. Barcelona: El Roure Editorial.
- Suárez Orozco, C. i Suárez Orozco, M. (2008). Històries d'immigració. La comprensió dels patrons de rendiment escolar dels joves immigrants nous. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- Touraine, A. (2007). La mirada social. Un marco de pensamiento distinto para el siglo XXI. Barcelona: Ed. Paidós.
- UNESCO (2007). Compendio mundial de la educación 2007. Montreal: Instituto de Estadística de la Unesco.
- VVAA (2003). La participación de los padres y madres en la escuela. Barcelona: Graó.
- Zanfrini, Laura (2008). La convivencia interétnica. Madrid: Alianza.